

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoP/36/2026
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124203819
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Kristína Srnková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2026:2124203819.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kristíny Srnkovej a sudcov JUDr. Róberta Foltána a JUDr. Lubomíra Bundzela, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D., toho času bytom u navrhovateľky, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, so sídlom Krajinská cesta 5053/13, Piešťany, dieťa rodičov - matky: E. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D., toho času bytom F. XX, do času nadobudnutia plnoletosti v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, so sídlom Krajinská cesta 5053/13, Piešťany, a otca: v rodnom liste neuvedený, v konaní o návrhu navrhovateľky – starej matky maloletého dieťaťa: B. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom C. G. C., toho času bytom F. XX, v konaní zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Danica Birošová, s.r.o., so sídlom Piaristická 46/276, Trenčín, na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, o odvolaní kolízneho opatrovníka proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 21P/63/2024-114 zo dňa 03.11.2025, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. m e n í tak, že maloletá A. B., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky B. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, vo výroku II. h o p o t v r d z u j e a vo zvyšných výrokoch h o z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom zo dňa 03.11.2025 súd prvej inštancie výrokom I. zveril s účinnosťou od 14.05.2024 maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke B. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu ako ju vykonávajú rodičia.

Výrokom II. určil, že navrhovateľka je oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach.

Výrokom III. uložil matke povinnosť s účinnosťou od XX.XX.XXXX prispievať na výživu maloletej sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne vždy do 15-teho dňa každého mesiaca vopred na účet príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Výrokom IV. povolil matke zaplatiť nedoplatok na zročnom výživnom na maloletú za obdobie od XX.XX.XXXX do 31.10.2025 vo výške 144,48 Eur v splátkach po 5,- Eur mesačne spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením č o i len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Výrokom V. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak o návrhu navrhovateľky, ktorá sa domáhala zverenia maloletej do svojej náhradnej osobnej starostlivosti s tým, že osobnú starostlivosť o maloletú bude vykonávať v rovnakom rozsahu, v akom je vykonávaná rodičmi a bude zastupovať maloletú a spravovať jej majetok v základných veciach.

Súčasťou návrhu vo veci samej bol aj návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala zverenia maloletej do svojej osobnej starostlivosti s tým, že bude mať právo maloleťu zastupovať a spravovať jej majetok v základných veciach.

Okresný súd Trnava uznesením č. k. 21P/63/2024-21 zo dňa 07.06.2024 dočasne zveril maloleťu A. B., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti starej matky B. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. C., t. č. bytom F. XX, ktorá bude maloleťu zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach, do právoplatného skončenia konania vo veci samej

3. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 44 ods. 1, 3 písm. a), ods. 4, § 45 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, § 54 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 3, § 75 ods. 1, § 81 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) a ustanovenia § 232 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

4. Uviedol, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že navrhovateľka je starou matkou maloletej a matka maloletej je dcérou navrhovateľky. Otec maloletej nie je v rodnom liste uvedený. Matka maloletej bola v čase jej narodenia (dňa XX.XX.XXXX) maloleťá, dňa XX.XX.XXXX dovŕšila plnoletosť. V konaní bolo nesporné, že matka aj maloleťá bývajú v domácnosti navrhovateľky, od narodenia maloletej všetku starostlivosť o maloleťu zabezpečuje navrhovateľka, v jej starostlivosti nie sú nedostatky. Matka sa s maloleťou len pohrá, ale o dieťa sa nestará. Z výsluchu navrhovateľky a matky mal súd preukázané, že od dovŕšenia plnoletosti sa matka zdržiava v domácnosti navrhovateľky nepravidelne, odchádza na niekoľko dní aj týždňov do D. za kamarátkami a k tete do H. a maloleťu necháva v starostlivosti navrhovateľky. Z výsluchu matky mal súd ďalej preukázané, že matka sa o maloleťu nechce starať, má nového partnera, s ktorým čaká ďalšie dieťa, plánujú spoločné bývanie, ale bez maloletej. Maloleťá je citovo naviazaná na navrhovateľku a aj navrhovateľka má citový vzťah k maloletej. Matka so zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky súhlasila.

Počas konania poskytlo rodine Centrum pre deti a rodiny Piešťany (ďalej len „CDR Piešťany“) sociálne poradenstvo za účelom pomoci pri posilnení role, sebavedomia a zručnosti matky, riešenia rodinných a sociálnych problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, obnovenia ochrannej funkcie rodiny, avšak z predložených správ vyplývalo, že cieľ sa im nepodarilo naplniť, matka rodičovské zručnosti nenadobudla, k maloletej si vzťah nevytvorila a po nadobudnutí plnoletosti odmietla ďalej spolupracovať. Matku prítomnosť pracovníkov zaťažovala, museli ju viackrát požiadať o pozornosť a zotrvanie v komunikácii, na otázky o dennom režime odpovedala stará matka, matka opakovala, že maloleťá na ňu nie je zvyknutá a ona sa o maloleťu starať nechce. Matka pôsobila znudene, komunikácia s ňou bola náročná, počas celého stretnutia k maloletej vstávala stará matka. Spolupráca s rodinou bola značne komplikovaná, matku sa snažili viesť k prevzatíu starostlivosti o maloleťu, ale matka sa vyjadrovala, že ona si chce užívať čas s kamarátkami a stará matka nemá problém sa o maloleťu postarať. Matka sa odmietla zapájať do domácich prác. Počas stretnutí bola maloleťá celý čas v prítomnosti starej matky, na ktorú je citovo naviazaná, matka sa počas prítomnosti pracovníkov o dcéru nezaujímalá, vždy sa len dopytovala kedy môže stretnutie opustiť. Podľa odborného názoru CDR Piešťany je starostlivosť o maloleťu v domácnosti starej matky zabezpečovaná riadne, táto prevzala kompetencie matky napriek tomu, že matka žije v spoločnej domácnosti s maloleťou a nič jej nebráni vykonávať túto osobnú starostlivosť. Matka tým pádom necíti potrebu sa maloletej viac venovať, stará matka by jej mala pomáhať, nie však kompletne prevziať rolu matky.

Z predložených listinných dôkazov mal súd prvej inštancie za preukázané, že navrhovateľka je plne spôsobilá na právne úkony, čo vyplynulo z odpovede na lustráciu v Registri obyvateľov. Podľa odpisu z Registra trestov navrhovateľka nemá záznam v registri trestov. Z lekárskej správy C. C. I., praktického lekára pre dospelých vyplývalo, že zdravotný stav navrhovateľky je dobrý a je spôsobilá prevziať do opatery maloleťé dieťa. Podľa odpovede na lustráciu v Sociálnej poisťovni navrhovateľka poberá invalidný dôchodok vo výške 223,30 Eur, podľa potvrdenia ÚPSVaR poberá prídavok na maloleťého J. a na maloleťu A. spolu vo výške 120,- Eur, poberá aj rodičovský príspevok pri starostlivosti o zverené alebo osvojené dieťa vo výške 351,80 Eur a opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti vo výške 259,50 Eur.

Podľa správy ÚPSVaR z prešetrených pomerov býva navrhovateľka s deťmi a s manželom v novom jednopodlažnom rodinnom dome, v spodnej časti sa nachádza vstupný priestor, kde sa nachádza jedálenský stôl, stoličky a vedľa kompletne zariadená kuchyňa s jedálenským stolom a jedným lôžkom, na ktorom spáva brat matky K.. Na poschodí domu sa nachádza spálňa matky, ktorú využíva stará matka, jej najmladší syn maloleťý J. a matka E. s maloleťou A.. V celej domácnosti bola hygiena na požadovanej úrovni. Rodina má k dispozícii zariadenú kúpeľňu so sprchovým kútom (nefunguje) a

toaletou mimo domu. Aj zo správy Obce F. vyplýva, že rodina žije v novopostavenom dome, ktorý je postavený na cudzom pozemku a bez stavebného povolenia, ale vybavujú si dodatočnú legalizáciu stavby. V čase previerky pracovníkmi obecného úradu bolo v dome čisto a teplo. Z uvedených správ vyplýva, že navrhovateľka má vo svojej domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloleté dieťa.

Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že ani kolízny opatrovník nezistil žiadne konkrétne nedostatky v starostlivosti navrhovateľky o maloletú A..

Z vyjadrenia pediatričky C. E. vyplývalo, že matka dieťaťa chodila na preventívne vyšetrenia s dieťaťom len v sprievode starej matky, matka dieťaťa pri vyšetrení len stála a prizerala sa, komunikácia s ňou nebola dobrá, nerozumela lekárovi, neakceptovala lekára, bola drzá. Na prevenciu, očkovania s dieťaťom chodí stará matka, u maloletej je chorobnosť častejšia, pri vyšetrení je dieťa čisté, čisto oblečené, bez známok fyzického násillia. Po zdravotnej, hygienickej a sociálnej stránke zabezpečuje starostlivosť stará matka. Úroveň komunikácie so starou matkou nie je dobrá, nedodríava pokyny a nariadenia lekára, presadzuje si svoje a radí lekárovi, akú liečbu má dať maloletej. Súd prvej inštancie konštatoval, že komunikácia starej matky s lekárkou je problematická, avšak po zdravotnej stránke maloletá nie je zanedbaná, je čisto oblečená, bez známok fyzického násillia. Ani problematická komunikácia navrhovateľky s lekárkou neznamená, že navrhovateľka sa o maloletú A. riadne nestará, preto nie je dôvodom pre nezverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky.

Ani zo správy Spojenej školy, L. XX, H. zo dňa 28.10.2025 na maloletého J. nevyplývajú také nedostatky, ktoré by odvodňovali nezverenie maloletej A. navrhovateľke. Podľa správy má síce maloletý J. študijné výsledky na veľmi slabej úrovni, ale dôvodom je slabá dochádzka. Maloletý J. má ale všetky vymeškané hodiny ospravedlnené, k spolužiakom aj učiteľom sa správa slušne, domáce úlohy si vypracováva, pomôcky na vyučovanie má zabezpečené, osobnú hygienu dodríava, chodí čisto oblečený, desiatu má až v nadmernom množstve. Podľa správy je celková starostlivosť a záujem o žiaka zo stany rodičov zatiaľ na dobrej úrovni.

Súd prvej inštancie mal za to, že skutočnosť, že dve deti navrhovateľky K. a E. boli v minulosti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti rodičom navrhovateľky nie je sama o sebe dôvodom pre nezverenie jej vnučky do jej náhradnej osobnej starostlivosti v súčasnosti. Poukázal na to, že dôvodom zverenia (v tom čase) maloletých detí navrhovateľky do náhradnej osobnej starostlivosti bol vek navrhovateľky, sama bola maloletá, chodila ešte do základnej školy a nemala dostatočné rodičovské zručnosti. Náhradná osobná starostlivosť nariadená nad maloletým K. bola zrušená rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. PN-6P/151/2022-46 zo dňa 08.06.2023 a náhradná osobná starostlivosť nariadená nad maloletou E. bola zrušená rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. PN-9P/156/2022-36 zo dňa 28.09.2023. V súčasnosti nie je navrhovateľke odňaté z osobnej starostlivosti žiadne jej maloleté dieťa, preto s poukazom na § 45 ods. 1 Zákona o rodine vyššie uvedená skutočnosť nie je prekážkou zverenia maloletého dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

5. Vecne zdôvodnil svoje rozhodnutie tým, že navrhovateľka spĺňa všetky podmienky stanovené v § 45 ods. 1 Zákona o rodine, v jej starostlivosti o maloletú A. neboli zistené žiadne nedostatky. So zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky súhlasil jej manžel a aj matka maloletej. Matka maloletej nemá rodičovské zručnosti, o maloletú sa nevie postarať a ani nemá záujem sa to naučiť, s maloletou sa len pohrá, ale starať sa o ňu nechce. Od nadobudnutia plnoletosti dokonca opúšťa spoločnú domácnosť (bez maloletej) na niekoľko dní aj týždňov a o dieťa sa nezaujíma. Súd prvej inštancie uviedol, že je pravdou, že matke nebráni v starostlivosti o dieťa žiadna závažná prekážka, avšak o dieťa sa preukázateľne nestará a starať nechce. Poukázal na ustanovenie § 44 ods. 1 Zákona o rodine v zmysle ktorého náhradná starostlivosť dočasne nahrádza starostlivosť rodičov nielen v prípade, ak ju rodičia nemôžu zabezpečiť, ale aj v prípade, ak ju rodičia nezabezpečujú. Nakoľko matka maloletej nezabezpečuje starostlivosť o maloletú a túto ani nechce zabezpečovať, bolo by ponechanie maloletej v starostlivosti matky v rozpore so záujmom maloletej. Vzhľadom na vykonané dokazovanie dospel súd prvej inštancie k záveru, že v záujme maloletej je jej zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, nakoľko matka nezabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletú a ani o to nemá záujem, všetku starostlivosť o maloletú zabezpečuje už od jej narodenia navrhovateľka, v ktorej starostlivosti neboli zistené vážnejšie nedostatky. Maloletá má vytvorené citové väzby k navrhovateľke, nie k matke. Súd prvej inštancie poznamenal, že bude každých šesť mesiacov hodnotiť výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a ako aj skutočnosť, či matka môže zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Uvedené bude súd vykonávať v spolupráci s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, ktorému bude navrhovateľka povinná poskytnúť súčinnosť, na čo súd týmto navrhovateľku upozornil.

6. Súd prvej inštancie zároveň uložil matke povinnosť s účinnosťou od XX.XX.XXXX (nadobudnutie plnoletosti matky) prispievať na výživu maloletej sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne vždy do 15-teho dňa každého mesiaca vopred na účet príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Uviedol, že výdavky maloletej sú bežné (plienky, oblečenie, fľašky, cumlík, utierky), primerané veku, Maloletá má len bežné choroby, býva častejšie chorá. Matka maloletej neštuduje, navštevovala Spojenú školu, L. XX, H., povinnú školskú dochádzku ukončila vekom v 7. ročníku, nebola zamestnaná a ani evidovaná ani na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny a nemá žiaden príjem.

Keďže súd prvej inštancie uložil matke povinnosť platiť výživné na maloletú s účinnosťou od XX.XX.XXXX, vznikol jej nedoplatok na zročnom výživnom na maloletú za obdobie od XX.XX.XXXX do 31.10.2025 vo výške 144,48 Eur (22 dní mesiaca júl á 1,26, t. j. 27,72 Eur ako 38,92 Eur : 31 dní + 3 mesiace x 38,92 Eur, t. j. 116,76 Eur), ktorý jej súd povolil zaplatiť v mesačných splátkach po 5,- Eur splatných ako bežné výživné počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, keď súd zároveň zohľadnil skutočnosť, aby nedoplatok na výživnom bol zaplatený najneskôr do troch rokov.

7. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keď v konaniach podľa CMP je náhrada trov konania v zásade vylúčená a neuplatňuje sa princíp úspechu ani zavinenia, pričom súd možnosť priznať náhradu trov konania v zmysle § 53 a nasl. CMP nezistil.

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie kolízny opatrovník. Namietal, že v časti výroku I. a naň nadväzujúcich výrokov súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V prípade, ak by sa odvolací súd nestotožnil s obsahom odvolania, mal za to, že súd prvej inštancie vo výrokoch III. a IV. týkajúcich sa určenia vyživovacej povinnosti matke a zročného výživného vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že neboli splnené zákonné podmienky na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti v zmysle návrhu navrhovateľky. Poukázal na to, že matku maloletej A., (v tom čase maloletú) E. B., nar. XX.XX.XXXX viedol v evidencii od roku 2008, kedy bola rozsudkom Okresného súdu Piešťany zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca M. B., nar. XX.XX.XXXX. Dôvodom nezabezpečovania starostlivosti matky – B. B. o maloletú E. (taktiež nezabezpečovala starostlivosť o svoje ďalšie dieťa K. B., nar. XX.XX.XXXX) boli nedostatočné rodičovské kompetencie, ktoré z jeho pohľadu pretrvávajú aj po zrušení náhradnej osobnej starostlivosti u týchto detí a v zabezpečovaní starostlivosti o ďalšie dieťa B. B., maloletého J. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorého otcom je L. B., nar. XX.XX.XXXX. Na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 14P/162/2024 je vo veci podozrenia na nedostatočnú starostlivosť B. B. o maloletého J. (na základe oznámení školského zariadenia a detskej lekárky) vedené konanie o uloženie výchovného opatrenia. Náhradná osobná starostlivosť u v tom čase maloletej E. bola zrušená v nedávnom období, a to rozsudkom Okresného súdu Trnava č. PN-9P/156/2022 – 36 zo dňa 28.09.2023 (u v tom čase maloletého K. bola taktiež zrušená v roku 2023, konanie Okresného súdu Trnava č. PN-6P/151/2022). Nakoľko matka maloletej bola v čase narodenia maloletej A. sama maloletým dieťaťom, bolo z jeho strany zaslané odporúčanie na spoluprácu s CDR Piešťany na rozvoj rodičovských zručností (matka aj stará matka mali odmietavý postoj k spolupráci) a v záverečnej správe sa odborný tím vyjadril, tak, že starostlivosť o maloletú je zabezpečovaná riadne, stará matka však prevzala rodičovské kompetencie matky, napriek tomu, že matka žije v domácnosti spoločne s maloletou a nič jej nebráni vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú. Matka teda necíti potrebu sa maloletej viac venovať, alebo sa angažovať pri pomoci s domácimi prácami. Stará matka by jej mala pomáhať, nie však kompletne preberať jej rolu matky. Na pojednávaní dňa 01.10.2025 stará matka a matka o. i. uviedli, že E. o maloletú A. nemá záujem a nechce sa o maloletú starať, zároveň že aktuálne je E. tehotná a o budúce dieťa sa starať bude. Ďalej poukázal na to, že nie je možné ustáliť skutočné miesto pobytu matky (napr. adresa bydliska matky v D. neexistuje, B. B. hradí poplatky za dcéru E. Obci F.). Navrhovateľka býva s rodinou v nelegálne postavenom dome na cudzom pozemku, bez legálnej prípojky na elektrinu. Počas opakovaných sociálnych šetrení boli v tento domácnosti zastihnuté rôzne osoby, bez možnosti zistenia či a kto konkrétne domácnosť obýva (svoju prítomnosť odôvodňovali tým, že sú na návšteve alebo strážia dom). Mal za to, že navrhovateľka B. B. nespĺňa k zabezpečovaniu náhradnej osobnej starostlivosti podmienky upravené v § 45 ods. 1 Zákona o rodine, a to osobné predpoklady (osobnostné a morálne), že spôsobom svojho života a života osôb,

ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Zastával názor, že matka neuviedla preukázateľné dôvody alebo skutočnosti, ktoré by bránili vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú, pričom paradoxne prezentovala, že o svoje ďalšie dieťa sa už starať bude. Vzhľadom k anamnéze rodiny, zavádzajúcim tvrdeniam a nedostatočnej spolupráce matky s CDR Piešťany na rozvoji rodičovských zručností bol toho názoru, že na mieste je pokračovanie spolupráce rodiny na rozvoji rodičovských zručností aj so zreteľom na ďalšie tehotenstvo matky, aby sa matka mohla adekvátne ujať a zastrešovať osobnú starostlivosť o dieťa, resp. neskôr o deti. Starej matke, v prípade nedostatkov jej dcéry E. pri vykonávaní starostlivosti o maloletú A., nebráni žiadna prekážka v tom, aby jej vypomáhala, usmerňovala ju, či bola v úzkom kontakte s maloletou A., i keď pred súdom uvádzali, že nevyhovením jej návrhu, dôjde k vyňatiu z opatery starej matky. Navrhovateľka môže byť svojej dcére naďalej nápomocná, s tým rozdielom, že v prípade rozhodnutia súdu jej nevznikne nárok príspevky štátnej sociálnej podpory (aktuálne poberá opakovaný príspevok dieťaťu 259,50 Eur, prídavok na dieťa 60,- Eur a rodičovský príspevok 351,80 Eur). V prípade zverenia maloletej A. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, matke E. nevznikne pre druhé dieťa nárok na rodičovský príspevok, ani príspevok pri narodení, tzn. že vzhľadom k tomu, že o otcovi dieťaťa nechceli uviesť žiadne údaje, ocitla by sa plánovanej starostlivosti o ďalšie dieťa s príjmom 60,- Eur mesačne. Toto pokladal taktiež za dôležitý aspekt, aby sa pokračovalo na rozvoji rodičovských zručností E. B.. Zastával názor, že v súvislosti s výrokmi III. a IV. týkajúcich sa určenia vyživovacej povinnosti matke a zročného výživného, nie je v súlade s § 45 ods. 8 Zákona o rodine jej určenie matke s účinnosťou XX.XX.XXXX (dátum plnoletosti). V prípade zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je každému rodičovi určená povinnosť poskytovať maloletému dieťaťu výživné (bez ohľadu na vek). Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh navrhovateľky zamietne a matke uloží povinnosť od 12.06.2024 do právoplatnosti tohto rozhodnutia platiť na výživu maloletej A. sumu 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne vždy do 15-teho dňa každého mesiaca vopred na účet príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

9. K odvolaniu kolízneho opatrovníka sa vyjadrila navrhovateľka tak, že odvolanie považuje v celom rozsahu za nedôvodné, s rozsudkom súdu prvej inštancie sa stotožňuje v plnom rozsahu a považuje ho za vecne správny a zákonný. Poukázala na to, že matka sa na pojednávaní dňa 01.10.2025 vyjadrila tak, že o maloletú nemá záujem a nechce sa o ňu starať. Právna doktrína prijala záver, že na posudzovanie splnenia podmienok pre nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti berie súd do úvahy len dve skutočnosti, a to záujem maloletého dieťaťa, a to, či sa žiadny rodič naozaj nemôže a nechce o svoje dieťa starať. Matka v tomto prípade verejne vyhlásila svoj nezáujem o starostlivosť o maloletú. Zastávala názor, že vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že spĺňa všetky zákonné náležitosti k zabezpečeniu náhradnej osobnej starostlivosti. Osobné a morálne predpoklady boli splnené, keďže je blízkou osobou maloletej a koná v jej záujme, pretože si ju chce dobrovoľne z vlastného presvedčenia vziať do vlastnej starostlivosti, kde by sa o maloletú postarala s väčším zreteľom na jej vývoj. Dokazovaním bolo preukázané, že o maloletú je dobre postarané, pravidelne s ňou navštevuje lekára, maloletá je čistá, dobre živená a majú spolu vytvorený blízky vzťah. Mala za to, že matka už nepotrebuje uviesť žiadne iné preukázateľné dôvody alebo skutočnosti, ktoré by jej bránili vo vykonávaní osobnej starostlivosti o maloletú, keďže o ňu preukázateľne a verejne neprejavila záujem, čo je podľa doterajšej súdnej praxe základným predpokladom a podmienkou, na ktorú súd prihliada. Z pohľadu rozhodovania súdu je to natoľko závažná skutočnosť, že akákoľvek iná preukázaná skutočnosť by v tomto prípade nemala príslušnú váhu. Bola toho názoru, že tvrdenie odvolateľa, že je namieste pokračovanie rodiny na rozvoji rodičovských zručností matky aj so zreteľom na ďalšie tehotenstvo matky, je s ohľadom na skutočný reálny stav právne bezvýznamné. Poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 101/2022 z 10.05.2022. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – účastníkom konania (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke

odvolacieho súdu minimálne päť dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku I. o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky potrebné zmeniť, vo výroku II. o oprávnení navrhovateľky zastupovať maloletú a spravovať jej majetok je vecne správny, v dôsledku čoho sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie a vo výrokoch III., IV. o výživnom a zročnom výživnom a v súvisiacom výroku V. o trovách konania je dôvodné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie.

11. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom návrhu navrhovateľky vyhovel a rozhodol aj o vyživovacej povinnosti matky k maloletej a o zročnom výživnom. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol odvolaním kolízny opatrovník žiadajúc o zamietnutie návrhu navrhovateľky a o uloženie povinnosti matke platiť minimálne zákonné výživné na maloletú s účinnosťou od 12.06.2024 do právoplatnosti rozhodnutia. Namietal nesprávnosť skutkových zistení a právneho posúdenia veci.

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah napadnutého rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti rozhodnúť o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a o vyživovacej povinnosti matky k maloletej a zároveň o zročnom výživnom.

13. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

14. Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

15. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je
a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),
b) pestúnska starostlivosť a
c) ústavná starostlivosť.

16. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

17. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

18. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

19. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

20. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

21. Podľa § 45 ods. 5 Zákona o rodine, na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

22. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

23. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

24. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

25. Podľa § 45 ods. 9 Zákona o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

26. Nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje. V preskúmvanej veci odvolací súd po oboznámení sa s vecou bol toho názoru, že súd prvej inštancie síce vykonal vo veci dokazovanie v rozsahu potrebnom pre zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a odvolací súd aj v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutočný stav, avšak v otázke určenia doby, od ktorej zveruje maloletú do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky sa nezhoduje s právnym záverom, ku ktorému dospel súd prvej inštancie. Odvolací súd uvádza, že zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti nastáva rozhodnutím súdu (nadobudnutím právoplatnosti) o tejto forme starostlivosti, keďže súd prvej inštancie po vykonaní úplného a riadneho dokazovania rozhoduje o návrhu, ktorým sa navrhovateľ(ka) domáha zverenia maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Niet pritom žiadneho zákonného dôvodu zverovať maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky počnúc dňom podania návrhu

na súd, t. j. od 14.05.2024. Odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie ošetril starostlivosť o maloletú do právoplatného rozhodnutia súdu vydaním neodkladného opatrenia uznesením č. k. 21P/63/2024-21 zo dňa 07.06.2024, ktorým maloletú dočasne zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky – starej matky s jej oprávnením maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach, do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.08.2024 a vykonateľnosť dňa 12.06.2024.

27. Náhradná osobná starostlivosť má nahrádzať osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípade, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Znakmi náhradnej osobnej starostlivosti sú: a) nevyhnutnosť, čo znamená, že ju možno nariadiť len vtedy, ak rodičia osobnú starostlivosť nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť, náhradnú starostlivosť teda môže súd nariadiť až vtedy, keď ohrozenie riadnej výchovy maloletého dieťaťa nekvalitou jeho života preváži nad jeho záujmom podporovať biologické väzby a rodinný život; b) dočasnosť, čo znamená, že zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej starostlivosti je len dočasné opatrenie, ktoré súd zruší, akonáhle odpadnú prekážky nedostatočnej a úplne chýbajúcej starostlivosti zo strany rodičov. Neschopnosť alebo nechota rodičov zabezpečiť osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa potom môže spočívať v objektívnych alebo subjektívnych okolnostiach, napr. ak rodičia starostlivosť o dieťa zanedbávajú alebo nemajú vôbec záujem o dieťa, dlhotrvajúca choroba rodičov, dlhodobý pobyt jedného žijúceho rodiča v zahraničí a podobne. Každé zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti predstavuje podstatný a faktický zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, pretože týmto inštitútom sa nahrádza výkon jednej časti rodičovských práv a povinností, a to práve osobnej starostlivosti o dieťa. Zákon o rodine v § 45 neurčuje žiadne hmotnoprávne podmienky pre zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej osoby ako rodiča, preto pri rozhodovaní o tejto forme náhradnej starostlivosti je súd povinný subsidiárne aplikovať § 44 Zákona o rodine a z neho plynúce podmienky na prijatie takéhoto rozhodnutia. Súd teda môže zveriť dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej osoby než rodiča, ak rodičia osobnú starostlivosť z rôznych objektívnych alebo subjektívnych dôvodov nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. V prípade splnenia podmienok pre nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti je pritom konajúci súd povinný vziať do úvahy len dve skutočnosti – záujem dieťaťa, a to či sa skutočne žiadny z rodičov nemôže alebo nechce o svoje dieťa starať (t. j. nevyhnutnosť náhradnej osobnej starostlivosti), pričom záver svedčiaci o tom, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu výchovu dieťaťa musí vychádzať zo starostlivého a spoľahlivého objasnenia týchto okolností. Zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti nemá byť trvalým riešením, po nariadení ktorého sa súd uspokojí s faktom, že o dieťa je osobne postarané.

28. Odvolací súd nemohol dať za pravdu odvolateľovi v tom, že by pre zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky neboli splnené podmienky vyžadované zákonom. Vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že matka sa o maloletú nestarala a starať sa o ňu ani nechce, starostlivosť o maloletú zabezpečuje po všetkých stránkach navrhovateľka, ktorá je starou matkou maloletej z matkinej strany a v ktorej starostlivosti neboli avizované žiadne nedostatky. Ak matka prezentuje svoju vôľu, že sa o maloletú starať nechce, ktorú pretavuje do faktického konania, že sa o maloletú nestará, nemožno tento fakt zľahčovať a domnievať sa, že sa aktuálny postoj matky zmení spoluprácou s CDR Piešťany, ktorú matka odmietala. Skutočnosť, že dve deti navrhovateľky (toho času plnoletá matka maloletej a plnoletý K. B.) boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti (E. otcovi navrhovateľky a K. matke navrhovateľky), ktorá bola zrušená, ešte neznamená, že táto skutočnosť do budúcnosti vylučuje navrhovateľku ako osobu, ktorej môže byť maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, keďže podľa § 45 ods. 1 poslednej vety Zákona o rodine osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Poukazovanie odvolateľa na vyjadrenie matky, že o svoje ďalšie dieťa, ktoré čaká, sa starať bude, a preto by sa mala (mohla) starať aj o maloletú A., neobstojí, keďže matka svoj postoj k osobnej starostlivosti o svoje ďalšie dieťa zakladá na tom, že momentálne má priateľa, s ktorým si plánujú spolu nájsť byt a vychovávať dieťa, ktoré spolu čakajú, pričom jej priateľ neplánuje, aby si k sebe zobrala maloletú A.. To, či prezentované vyjadrenie matky nájde svoj odraz aj vo faktickej osobnej starostlivosti o jej ďalšie dieťa, bude otázkou budúcnosti. Pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, takže polemika o tom, čo môže (nemusí) nastať v budúcnosti je irelevantná. Vo vzťahu k výhradám odvolateľa k osobnostným a morálnym predpokladom navrhovateľky, či spôsobu jej života a spôsobu života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, je potrebné uviesť, že odvolateľ nielenže v odvolaní tieto výhrady konkrétne a jasne nešpecifikoval, ale vykonaným

dokazovaním nebolo preukázané, že by tieto predpoklady u navrhovateľky absentovali. Pokiaľ ide o nelegálne postavený dom na cudzom pozemku, v ktorom býva navrhovateľka s rodinou, zo správy Obce F. zo dňa 03.12.2024 vyplývalo, že si vybavujú dodatočnú legalizáciu stavby.

29. V súvislosti so správami od pediatričky maloletej, ktorých obsahom je o. i. konštatovanie o problematickej komunikácii s navrhovateľkou, odvolací súd upozorňuje navrhovateľku, že je nevyhnutné v komunikácii s lekármi zvoliť vhodný a slušný štýl, riadiť sa pravidlami zdvorilej komunikácie a rešpektovať pokyny a odporúčania lekárov pri zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti o maloletú.

30. Žiada sa dodať, že inštitút náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa je skutočne inštitútom nevyhnutným a dočasným, teda uplatňuje sa len vtedy a len dovtedy, kým rodičia alebo niektorý z nich, nie je schopný sám zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Tento inštitút nemá v žiadnom prípade nahrádzať rodičovskú výchovu a starostlivosť o ich vlastné dieťa, pretože sú to predovšetkým rodičia, ktorí sú v prvom rade povinní sa o svoje dieťa starať a vychovávať ho.

31. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku v podmienkach vnútroštátnej úpravy slovenského civilného procesu vymedzuje (na úrovni zákona) § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

32. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

33. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka konania) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že: „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1

ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

34. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť účastníkovi konania, resp. sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces.

35. Porovnávajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie v časti o uložení povinnosti matke prispievať na výživu maloletej a v súvisiacom výroku o zročnom výživnom nenapĺňa požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti. Súd prvej inštancie uviedol, že matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej s účinnosťou od XX.XX.XXXX v minimálnej zákonnej sume, keďže matka neštuduje, povinnú školskú dochádzku ukončila vekom v 7. ročníku, je nezamestnaná a nie je evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Takého strohé a vágne zdôvodnenie počiatku určenia vyživovacej povinnosti matke na maloletú, z ktorého nie je možné dozvedieť sa nič o tom, prečo súd určil vyživovaciu povinnosť matke dňom nadobudnutia jej plnoletosti robí rozhodnutie nepreskúmateľným. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné aj z toho dôvodu, že súd sa nezaoberal konkrétnym vyčíslením mesačných nákladov na zabezpečenie potrieb dieťaťa, ale konštatoval iba, že výdavky na dieťa sú bežné, primerané veku a zahŕňajú výdavky na fľašky, plienky, oblečenie, cumel a utierky.

36. Začiatok plnenia vyživovacej povinnosti určí súd vo svojom rozhodnutí. Zásadne by tento deň nemal predchádzať dňu právoplatnosti rozsudku o zverení, okrem prípadu, ak sa náhradný rodič o dieťa už osobne stará na základe neodkladného opatrenia súdu. V takomto prípade rozhodne súd i o povinnosti uhradiť dlžné výživné (ak vzniklo), a to za obdobie od vykonateľnosti neodkladného opatrenia do vyhlásenia rozsudku. Súd je povinný započítať rodičovi do povinnosti všetky plnenia, ktoré v uvedenom období v prospech dieťaťa realizoval, pokiaľ ich súdu dostatočne preukáže (Pavelková B. Zákon o rodine. Komentár. 3. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2019, s. 290).

37. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch III., IV. a v súvisiacom výroku V. zrušuje a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

38. Povinnosťou súdu prvej inštancie viazaným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) bude vec v časti o uložení vyživovacej povinnosti matke na maloletú a prípadnom zročnom výživnom znova prejednať, vysporiadať sa s tým, či je možné uložiť vyživovaciu povinnosť matke aj za čas jej maloletosti, v tejto súvislosti posúdiť právne a faktické možnosti na strane matky umožňujúce jej zamestnať sa, prípadne sa zaevidovať v evidencii uchádzačov o zamestnanie, poberať štátne sociálne dávky, či príspevky. Zároveň súd prvej inštancie doplní dokazovanie týkajúce sa odôvodnených potrieb maloletej, posúdi ich dôvodnosť a uvedie výšku jednotlivých výdavkov na maloletú. Výsledky dokazovania je potom nevyhnutné znova vyhodnotiť, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj na odvolacie argumenty kolízneho opatrovníka v časti týkajúcej sa výživného a zročného výživného, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom po zvážení všetkých preukázaných okolností daného prípadu vo veci znova rozhodnúť. Svoje nové rozhodnutie súd prvej inštancie riadne odôvodní v súlade s ustanovením § 220 CSP tak, aby právne závery, ku ktorým dospeje, mali oporu vo vykonanom dokazovaní a aby úvahy súdu k týmto záverom vedúce, boli logické, presvedčivé a zrozumiteľné.

39. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie opätovne rozhodne o trovách prvoinštančného konania a v súlade s ust. § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania.

40. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 CMP, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).